

A mindenkori költségvetési törvény adja meg a földbirtok-politikához az anyagi keretet (pl. osztatlan közös tulajdonú földek kimérése, vagy a birtokpolitikához elengedhetetlenül szükséges földvásárlási, birtokösszevonási céllal történő kamattámogatások).

Ez a törvény szabja meg például, hogy az életjáradékra mennyi összeg használható, illetve azok forrásait milyen földbirtok-politikával tudjuk biztosítani. Vállalja-e ezt az állam, vagy azt mondja, hogy az eddig fölvásárolt földterületekből meghatározott nagyságrendű területet lehet értékesíteni – mint ahogy ezt az idei évben is tette – és ezt életjáradékra kell fordítani.

Ezek tehát azok a legfontosabb, napi birtokpolitikát befolyásoló jogszabályok, amelyeket érdemes folyamatosan nyomon követni.

A Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kiemelkedő tevékenységét a Nemzeti Földalappal kapcsolatos feladatok határozzák meg. A mezőgazdasági területek közül, ami eredetileg a Nemzeti Földalapról volt, az 1 millió 420 ezer hektár, amely a jogszabályi előírások teljesülése után 2 millió 576 ezer hektárra növekedett. Ez a Kincstárnál és más központi szerveknél lévő földterületeknek az összegzéséből alakult ki. Ennek a zömét az erdőgazdaságok teszik ki, illetve ehhez tartozik kb. 25 ezer hektár nemzeti parkoknál lévő földtulajdon. Összességében tehát nagyon nagy értékkel kell számolni.

A követendő földbirtok-politikai irányelveket azért állítottam be az előadásba, mert ezeket

szabta meg Gráf József miniszter úr a sok-sok földbirtok-politikai irányelvből, amit 2008-ban alkalmazni kell. A földpiac élénkítésénél a kisebb területű földrészek értékesítésére, a versenyképes birtokszerkezet kialakítására, a művelési ág váltására – csak egy-két gondolatot emelek ki – a mezőgazdasági területek erdősítésére az „Új Magyarország vidékfejlesztési program” keretén belül szándékozunk figyelmet fordítani. A különleges rendeltetésű gazdaságokat – oktatás, kutatás, és egyebek – kiemelten szándékozik kezelni, és a bérleti rendszer kialakításában várhatóan egy hónapon belül, Miniszter úr kontrolljával megjelenik a 20 éves bérleti jogviszony értékesítésének lehetősége.

A legjelentősebb intézkedés a „Földet életjáradékért” program 5. ütemének megvalósítása várhatóan az év szeptemberében kerül meghirdetésre.

Befejező gondolatként a hasznosítás legfontosabb elemeit emelem ki. A földtulajdon és haszonbérlet, a pályázatással történő haszonbérbeadás esetében nagyon fontosnak tartjuk, hogy az MNV Zrt. adatai (ugyanúgy, mint ahogyan a Nemzeti Kataszteri Program Kht. adatai is nyilvánosak voltak) mind hozzáférhetők. A vásárlás szempontjait szintén a minisztérium földbirtok-politikai irányelvei alapján határoztuk meg, és rendelkezünk arról is, hogy az átmenetileg nem hasznosítható vagy bérleti jogviszonyban nem lévő földeknél milyen technikával történjen azok hasznosítása.

□

Digitális földhivatal kialakításának stratégiája*

Sirman Ferenc szakállamtitkár,
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mivel Önök valamennyien érintettjei annak a folyamatnak, ami az elmúlt években zajlott és a következő években is folytatódik, csak egy rövid

frissítést, emlékeztetőt szeretnék tartani arról, hogy mit tervezünk a következő időszakban.

Valamennyien tudjuk, hogy az állami információkezelés elsődleges célja a központi garanciára szoruló adatok hiteles és naprakész kezelése. A klasszikus szolgáltatói modellben ügyfélnként megjelenő magán- és jogi személyek ugyanakkor egyre közvetlenebb és gyorsabb elérést igényelnek ezen adatok lekérdezéséhez és karbantartásához.

A kataszteri és jogi adatok egységesen képezik az ingatlan-nyilvántartást, ezért természetes elvárás ezen adatok összefüggő kezelése. Költség-

* „A XXI. század kataszteri térképei” című, 2008. május 29–30-án, az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztálya, a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság és a Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság közösen szervezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett változata. Fotó: HBA

szempontból is logikus, hogy integrált rendszer biztosítsa mind ezen adatok földhivatali nyilvántartását, publikálását, hozzáférhetőségét a privát és a kormányzati szféra számára. A rendszer működése szempontjából további fontos elem a szolgáltatások díjának elszámolása, és ezáltal az operatív finanszírozás támogatása.

Az FVM által a '90-es évek eleje óta folyamatosan végzett fejlesztések (DAT szabvány, TAKAROS, TAKARNET, DATView), valamint a digitális térképek előállításában a Nemzeti Kataszteri Program keretében elért eredmények hatására mára megfelelő – jogszabályokon, szakmai szabványokon és előírásokon alapuló – informatikai megoldások támogatják az ingatlanokhoz kapcsolódó valamennyi adat hatékony kezelését az egységes ingatlan-nyilvántartás informatikai rendszerében. Ezzel együtt az ügyviteli eljárások is zárt rendszerbe kerülnek, az informatikai rendszer alkalmazása megköveteli a vezetéséhez szükséges jogosultságok, hatáskörök pontos megállapítását az ügyintézők részére.

A digitális földhivatal mielőbbi megvalósítását sürgető a fejlődés, a felhasználói igények növekedése. Az IT-evolúciós folyamatok iránti fogékonyság a földhivataloknál is jelentkezik: az ingatlanokkal kapcsolatos térképi (földrajzi) és tulajdonjogi adatok egységes és megbízható kezelésén túlmenően egyre erősebb az elvárás a „szolgáltató állam – szolgáltató földhivatal” koncepció megvalósítására az ingatlan-nyilvántartási adatok kezelésének területén, mind szakigazgatási, mind a privát ügyfelek számára.

A digitális földhivatal megvalósításának fő céljai a következőkben foglalhatók össze:

- a TAKARNET szolgáltatások fejlesztése az elektronikus ügyintézés irányába;
- a teljes on-line ügyintézési folyamatot biztosító földhivatali szolgáltatások megvalósítása;
- a 2004. évi CXL. törvényben (Ket.) meghatározott földhivatali szolgáltatások ügyfélkapun keresztül;
- az ügyfelek igényesebb kiszolgálása, a nem kormányzati szféra adatigényének kielégítése korszerű eszközökkel;
- értéknövelt és komplex térképszolgáltatások bevezetése (földmérési alaptérkép + topográfiai térkép + ortofotó);

- minimális adminisztrációval nyújtható gyors és alacsony költségű, védett és minőségbiztosított ingatlan-nyilvántartási adatszolgáltatás (mint pl. keresés helyrajzi szám/cím/koordináta alapján, tulajdoni lap/térkép másolat kérése, adatváltozás figyelési szolgáltatások stb.);
- e-kormányzat, e-ügyintézés elveinek megvalósítása;
- e-Europe – INSPIRE – Nemzeti Térinformatikai Stratégia – Nemzeti Téradat Infrastruktúra.

A tulajdoni lapokhoz, illetve a térképi adatokhoz kapcsolódó változásvezetést és adatszolgáltatást egymással szorosan együttműködő – azonos adatbázis-kezelőt használó – adatbázisban kell végezni a földhivatalokban. Az egységes ingatlan-nyilvántartás jogi adatainak vezetését és szolgáltatását a TAKAROS ingatlan-nyilvántartási rendszer végzi, már több éve bizonyítottan jól. A digitális térképek változásvezetésére és szolgáltatására már működik térképkezelő rendszer, de tennivalónk egy több szempontból tökéletesített változat elkészítése. A két rendszer között folyamatos és integrált kommunikációnak, a digitális térképekhez kapcsolódó ügyviteli folyamatok programozott változatának működtetése szükséges, az ingatlan-nyilvántartás analógiájára elkészítve.

A vektoros digitális térképek konverziójának megvalósításával a kataszteri adatok és jogi adatok hatékony integrált kezelését, illetve jogszabályok szerinti változásvezetését és a többirányú adatszolgáltatást kell elérni. A megoldás jelentős segítséget nyújt a földhivatali hatósági feladatok gyors végrehajtásához. Jelentősen csökkenti a feladatok időigényét, egyben megköveteli a térképi adatok felhasználásának jogszerűségét, növeli az adatkezelés biztonságát. Stratégiai cél nyilvánvalóan a jogi és térképi adatok integrálásával nyert ún. egységes ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer kialakítása, fejlesztése.

A földügyi (ingatlan-nyilvántartási) informatikai rendszerek a kataszteri és jogi adatokkal integrált nyilvántartása hatékony támogatást tud adni ezen adatok jogszabály szerinti változásvezetésére, a változott adatok vizsgálatára és átvételére, illetve a többirányú adatszolgáltatására.

Az ingatlan-nyilvántartási standardok bevezetését követően szükségszerű továbblépés a földhivatalokon belül megvalósított szolgáltatások kiterjesztése az ingatlan-nyilvántartási adatok tényleges felhasználóinak irányába. Az Európai Unió és a honi direktívák mellett ugyanis a külső partnerek és egyének egyre erősödő ad-hoc információszerzési és beavatkozási igényei is ezt diktálják.

A rendszer folyamatos innovációja lehetővé teszi a piaci szereplők részéről a földhivatalok irányába fellépő, folyamatosan bővülő adatszolgáltatási igények rugalmas kiszolgálását. Ezek az igények felölelik a személyes jelenlétet nem igénylő, elektronizált adatszolgáltatások világhálón keresztüli publikálását, és a külső rendszerekkel történő alkalmazás-integrációt. A magas szintű integráció révén a kiterjesztett hálózatos szolgáltatások felügyelete is igen kevés karbantartást igényel.

Jellemzően a partner költségvetési szervezete, illetve a közmű- és telekommunikációs szolgáltató cégek irányába kialakíthatók az ún. webszolgáltatások (WebServices – szabványos webes protokollok és szervizek), amelyek lehetővé teszik a földügy adatszolgáltatásainak integrálását ezen résztvevők rendszereivel, így pl. az adott ügyfélhez tartozó ingatlan-nyilvántartási adatok rendszerek közötti automatikus lekérdezését.

A létrehozott állami térképi adatbázisok széleskörű felhasználásának elősegítéséhez országos szintű metaadat-szolgáltatást kell létrehozni, a téradatokhoz való hozzáférés elősegítésére téradatakat (akat) kell üzemeltetni. Ki kell dolgozni a Nemzeti Téradat Infrastruktúra hatékony közigazgatási, önkormányzati alkalmazásának eljárásrendjét, működési szabályait. Szabályozni kell az adatbázisokhoz való teljes körű hozzáférést és jogosultsági feltételeket. Olyan jogszabályi környezetet kell kialakítani, amely elősegíti a meglévő téradat-vagyron hatékony alkalmazását. Meg kell teremteni a referencia téradatok létrehozásának, változásvezetésének, fenntartásának állami finanszírozása esetén a térítésmentes – vagy az állami finanszírozás részleges vagy teljes hiánya esetén a térítés ellenében történő – hozzáféréseinek feltételeit, különös tekintettel a közigazgatásra és a nemzetvédelemre. Ezen feladatok megvalósítása elképzelhetetlen a hatékonyan működő, aktuális információkat adó ingatlan-nyilvántartási informatikai rendszer nélkül.

A külső felhasználók és rendszerek irányába nyújtott szolgáltatások díjának elszámolását, a

fejlett tranzakció-feldolgozást, szerződés-kezelést és számlázást megfelelő szoftverekkel biztosítani lehet. Erre már jelenleg is számos fejlesztést, mintaként használható működő alkalmazást lehet találni. A szolgáltatások díjainak korrekt elszámolása révén pedig biztosítható a tervezett megoldások belátható időn belüli megtérülése és gazdaságos üzemeltetése.

A legmodernebb szoftvertechnológiai megoldások és az Internet infrastruktúra-együttese újabb megoldásokat kínál ezen általános szolgáltatási kötelezettségek és elvárások teljesítésében.

A *Digitális Földhivatalok* kialakítása stratégiájának megfelelően az elektronikus közigazgatás és az INSPIRE irányelvek figyelembevételével – a teljesség igénye nélkül – a következő főbb elképzeléseket kívánjuk megvalósítani:

1. Központi Földhivatali Non-stop Szolgáltató Rendszer: A meglévő 120 körzeti adatbázis szerver meghagyása mellett egy központi adattárház kiépítése van folyamatban, s ez szolgáltatja majd a nap 24 órájában az ügyfeleknek a tulajdoni lapokat és térképi adatokat a jelenlegi földhivatali ügyfélszolgálatok és TAKARNET kizárólagossága mellett.
2. Elektronikus Ügyfélkapu Rendszer lekérdezés céljára: A Központi Rendszeren keresztül a tulajdoni lapok és térképek lekérdezésének kialakítása az Elektronikus Kormányzati Portál Ügyfélkapujának alkalmazásával a belépő és azonosított ügyfelek részére elektronikus fizetés, elektronikus aláírás és időpecsét mellett.
3. Központi Tranzakciós Rendszer: A későbbiek során a 120 körzeti adatbázis kiváltását teszi lehetővé gazdaságosabb és biztonságosabb üzemeltetést biztosítva.
4. Gazdaságstatisztikai Szolgáltató Rendszer: A szolgáltatások bővítése adatlekérdezői eszközökkel.
5. Elektronikus Dokumentumkezelő Rendszer: A beérkező és kimenő ügyiratok elektronikus dokumentumként való kezelésével az ügyintézés gyorsabbá és körzeteiktől függetlenné válik.
6. Elektronikus Ügyfélkapu Rendszer beadás céljára: Az iratbeadás körzettől függetlenné válik. A formanyomtatványok, az elektronikus aláírás és az időpecsét szerepe felértékelődik. Ehhez az ügyvédek, jogászok meggyőzésére van szükség.